23

DISPUTATIO MEDICA *De* GENERATIONE HOMINIS IN OVO,

QUAM,

DEO benignè adjuvante

SUB PRÆSIDIO

NOBILISSIMI, EXCELLENTISSIMI ET EXPERIENTISSIMI

VIRI

DN. JOHANNIS JACOBI

Waldſchmiedt/

Medicinæ DOCTORIS, ARCHIATRI Haſſiaci, & PROFESSORIS Ordinarii,

exhibet

AUTHOR

DOMINICUS BEDDEVOLE,

Genevenſis.

In Auditorio Medico

d. 3. Septemb. horâ 8. matutinâ.

MARPURGI CATTORUM,

Typis JOH. JODOCI KÜRSNERI Acad. Typogr.

ANNO MDC LXXX.

Mr. le Licentié de

VIRIS
Excellentiſſimis, Clariſſimis, Nobiliſſimis & Doctiſſimis
DOMINIS
DN. DANIELI PVERARI,
Medicinæ DOCTORI experientiſſimo, & apud Genevenſes Philoſophiæ PROFESSORI Clariſſimo,
DN. JOH. ROBERTO CHOUET,
in Academia Genevenſi Philoſophiæ PROFESSORI Celeberrimo,
DN. VENCENTIO MINVTOLI,
in Athenæo Genevenſi Politioris litteraturæ PROFESSORI Clariſſimo, & Verb. Divin. Miniſtro Candidiſſimo,

Hanc diſputationem in ſymbolum ſuæ obſervantiæ & gratitudinis O. D. & C.

DOMINICUS BEDDEVOLE
AUTHOR.

DISPUTATIO MEDICA
De
GENERATIONE HOMINIS IN OVO,

Thesis Prima.

DE generatione hominis acturus in anteceſſum ab omnibus notari velim, ſolum corpus humanum generatione produci; illud enim generatur, quod ex præexiſtente materia producitur, at ſolũ corpus ex præexiſtente materia producitur, quum mens utpote immaterialis ex præexiſtente materia oriri nequeat. Quocirca immediatè à Deo producitur, & creationis ope exiſtit; ac proinde generationi cuidam naturali, ſicut corpora naturalia, ortum ſuum non debet. Nihilominus homo generari dicitur, quamvis pars ejus principalis creatione oriatur; quia corpus generatum eſt cauſa occaſionalis mentis humanæ, illiusque unionis, quâ duæ iſtæ ſubſtantiæ toto cœlo diſcrepantes inter ſe ita conjunguntur, ut compoſitum quoddam hominem nimirũ conſtituant.

II. Unde colligas creationem mentis humanæ à lege quadam naturali, Deum legislatorem habente, pendere; qua quotiescunque ſolito naturæ curſu corpus humanum generatur, mentem creare, eamque iſti corpori unire conſtituit.

III. His præmiſſis hominis generatio non erit explicatu perdifficilis, quoniam ſolùmmodo ſufficit, ſi quo-

modo corpus humanum generatur, probè cognoſcamus, ut mentis illius, quæ ipſi unitur, origo clarè nobis innoteſcat. Nam poſitis iis, quæ ſuperiori theſi diximus, mens humana à corpore & à Deo quodammodo procedit: à corpore quidem tanquam à cauſa occaſionali, à Deo verò tanquam à cauſa efficiente & producente; h. e. corpus non eſt cauſa efficiens mentis humanæ, ſed occaſio duntaxat, quæ Deum ad productionem mentis invitat juxta leges ab ipſo in rerum natura poſitas.

IV. Ad unionem autem mentis cum corpore quod ſpectat, eam ex eadem cauſa ac mens proficiſci ſtatuendũ eſt: nulla enim inter corpus & ſpiritum intercedit eſſentialis connexio; quapropter illa unio mentis cum corpore hominem conſtituens à natura mentis aut à natura corporis emanare nequit: quocirca ab ipſo Deo, qui duas iſtas ſubſtantias conjungit, eam unionem & conjunctionem produci exiſtimandum eſt; qui, ad mentis humanæ creationem generatione corporis invitatus, ab eadem corporis generatione invitatur ad mentem corpori uniendam.

V. Quæ cùm ita ſint, primò videndum erit, quomodo generetur corpus, poſtea quomodo mens à Deo producta iſti corpori uniatur, quo peracto productionem hominis nos ſatis expoſuiſſe exiſtimamus.

VI. Neminem verò latêre puto, corpus humanum eſſe machinam tot tubulis, vaſis, elateribus, humoribus, &c. conſtantem, ut ea quæ de illa Anatomorum induſtria & experientia detexit, ſint minima pars eorum, quæ adhuc detegenda ſuperſunt; propterea opus arduum ſanè aggredimur, iſtius machinæ generationem explicare tentantes, quod tamen Summi Numinis auxilio nos abſoluturos eſſe confidimus.

VII. Ne-

VII. Neq; enim hic prolixè demonſtrabo, ex qua materia producatur corpus humanum; an ex ſpermate utriusque ſexus, inter ſe commixtis, ut vult Medicorum vulgus? an ex ſanguine menſtruo, ut cenſuit Ariſtoteles? an ex ovo contagio quodam ſpermatis virilis in utero producto, ut arbitratur Harvæus? an denique ex veſiculis illis, quæ in teſticulis mulierum exiſtunt, & quæ à variis Anatomis ovorum nomen ſortitæ ſunt, ut exiſtimat Regnerus de Graaf, fiat & oriatur? ſed ultimam ſententiam ſtatim aſſumam, tanquam rationi & experientiæ magis conſentaneam. Argumenta autem quibus nititur, & experientias quibus fundata eſt, in diſſertatione, quam auxiliante Deo diſputationi præmittam, coram auditoribus enarrabo.

VIII. Unicam interim in ſcenam introducam rationem, quæ aliorum ſententias evertere & uno ictu profligare videtur. Equidem non poſſum admittere ſententiam illam, quæ ex commixto utriusq; ſexus ſpermate corpus humanum oriri ſtatuit: ex eo quòd illa commixtio ſeu potius confuſio ſpermatum informi cuidam corpori producendo magis, quàm corpori humano originem præbendo, apta videtur. Hinc iſtius ſententiæ fautores virtutes plaſticas, omnibus facultatibus occultis magis occultas, in ſubſidium vocare coacti ſunt, ut quomodo ex confuſione duorum liquorum corpus humanum oriatur, explicare valeant. Præterea hanc ſententiam æquè ac ſententiam Ariſtotelis Haruæi experimenta funditùs evertunt, qui duobus ferè primis à coitu menſibus in damarum & cervarum utero ne veſtigium quidem ſpermatis aut ſanguinis invenit: adeò ut exerc. 68. libr. de generat. animal. dicat, *in canibus, cuniculis, aliisq; plurimis animalibus, expertus ſum nihil prorſus in utero poſt coitum per aliquot dierum ſpatium reperiri.*

IX. Ad Haruæi verò ſententiam quod attinet, nimirũ in utero efformari ovum, ope contagii cujusdam ſpermatis virilis, veritati non eſſe conſentaneam ex eo manifeſtũ evadit, quòd in avibus aliisq; animalibus oviparis, ova ex coitu cũ maribus non generentur, ſed in ovario exiſtentia potius fœcundentur, quod vel in vulgus notum. Si igitur contagio ſpermatis maris ova fœcundentur, non verò producantur, quare in utero mulieris ſpiritus è ſpermate viri exhalati poſt multorum dierum ſpatium ovum aliquod producent; quomodo fiet hujus ovi germen, & tandem formabitur fœtus? Sanè quamvis corpus humanum re ipſa formetur ex ovo, attamen hæc ſententia Haruæi de productione ovi in utero materno animum difficultatum laqueis irretitum expedire nequit.

X. Quo circa exiſtimamus nos veſiculas illas, quæ in mulierum teſticulis reperiuntur, eſſe vera ova è quibus & in quibus generatur corpus humanum; quod propter haſce tres rationes potiſſimùm aſſerimus. Prima eſt, quòd à teſticulis in uterum non dentur vaſa, per quæ ſperma in uterum deferri poſſit: quippe corpora illa nervea, quibus teſticuli uteri fundo annectuntur, ſunt potius ligamenta, teſticulos in ſuo legitimo ſitu detinentia, quàm vaſa deferentia, ut quidam arbitrantur; hoc patet ex eo quòd nulla cavitate excavata ſint, cujus beneficio humor aliquis è teſticulis in uterum transmitti queat. Tubæ, Fallopianæ dictæ, talia vaſa eſſe non poſſunt, quia nullam communicationem cum interioribus teſticulorum partibus obtinent, ſed parte foliaceæ extremitatis membranæ teſticulorum duntaxat adhærent. Atq; hoc argumentum ex Anatomia deſumptum, eorum ſententiam refutat, qui ſperma muliebre cum ſpermate virili in uterum effundi autumant.

XI. Se-

XI. Secunda ratio ex eo deſumitur, quod in cuniculis poſtquam fœmina in maris amplexus venit, circa eas veſiculas quæ intra teſtium membranam continentur, corpora quædam glandoſa oriantur, quæ ipſam teſtium membranam quoq; afficiunt: hinc quodlibet eorum in parte ſui poſteriore, & teſticuli partem interiorem ſpectante craſſius evadens, ovum ſive veſiculam, quam undique circumambit, è corpore teſticuli educit: quô modo ova fæcunda è teſticulis educuntur & in tubas Fallopianas tunc temporis teſticulis adhærentes deponuntur. Quamdiu autem nullum in utero exiſtit conceptionis veſtigiũ, ut primis poſt coitum diebus contingit, veſiculæ ſive ova in ſuis corporibus glandoſis reperiuntur: ſi verò jam aliquod conceptus primordium in utero exiſtat, corpora illa glandoſa teſticulis quidem adhærent, ſed cavitas eorum media ſuâ veſiculâ ſive ſuo ovo deſtituta conſpicitur, ut ex obſervationibus Regneri de Graaf manifeſtum fit. Idem quoq; in aliis brutorum corporibus obſervatum eſt; ſi autẽ corpora brutorum generentur ex ovis in teſticulis fœminarum collocatis, & eadem ova in teſticulis mulierum reperiantur, cum organis eſſentialibus eodem modo diſpoſitis; quidni ſtatuemus corpus humanum easdem naturæ leges agnoſcere, quas cæterorum animalium corpora in ſui generatione agnoscere ſolent.

XII. Unde ſequitur in utero poſt coitum per aliquot dierum ſpatium nihil reperiri debere; quia quandiu ovũ in teſticulo adhuc exiſtit (ut ibi commorari debet, donec formato corpore glandoſo in alterutram tubarum uteri deponatur) in utero nullum conceptionis veſtigium apparere poteſt. Ex eo autem ratio redditur, quare primo à coitu menſe in damarum cervarumq; utero nihil prorſus

ſus invenerit Haruæus: nã in iis animalibus integer menſi
conſumitur donec corpus glandoſum formatum ovum
è teſticulo expellat, & in alterutram uteri tubam deponat.

XIII. Tertia deniq; ratio, quæ noſtram ſententiam confirmat, ex variis anatomorũ obſervationibus petitur; nam non ſolùm ſub forma veſiculæ ſive bullæ primordia fœtus in utero reperiri memorant Hippocrates, Haruæus, Kerkeringius, Diemerbroek, & de Graaf; verùm etiam aliquando mulier reperta fuit, quæ fœtum in tuba geſſit, ut Riolanus ab aliis obſervatum meminit, & Haruæus propriis oculis conſpexit.

XIV. Si igitur à teſticulis mulierum in earum uterum ſperma ſub forma humoris appellere nequeat; ſi poſt venereos amplexus tubæ teſticulis extremo ſuo foliaceo adhæreant; ſi corpus aliquod glandoſum circa unum ovum generetur, ſi unus fœtus produci debeat; ſi corpus illud glandoſum in tubam ſibi adhęrentem ovum circumcinctum deponat; ſi ovum, quando non eſt in corpore glandoſo, in tuba aut utero reperiatur; deniq; ſi fœtus in uteri tuba interdum conſpecti ſint, quî, quæſo, impediri poteſt, quominus in ovis in teſticulis exiſtentibus & poſt fœcundationem ad uterum delatis hominem generari exiſtimemus?

XV. Statuimus ergo cum Regnero de Graaf, veſiculas illas, quas teſticuli mulíebris tunica involuit, eſſe vera ova è quibus & in quibus generatur corpus humanum; quæ ova ſpiritibus è ſpermate virili exhalatis fœcundantur, & beneficio corporis glandoſi in tubas deponuntur, per quas ad uteri cavitatem peruenire ſolent.

XVI. Hinc colligere licet ova in mulierum teſticulis ſemper remanere debere, donec aurâ ſeminali ſpermate

virili

virili incluſâ fœcundentur: quippe teſticuli membrana nullibi perforata eſt, ac proinde ovo exitum concedere nequit: ubi verò aurâ ſeminali fæcundatur ovum, circa illud corpus quoddam glandoſum excreſcit, quod membranam teſticuli afficiens, ovum ex eo educit, eo modo quó ſupra dictum eſt. Quô peractô ſucceſſu temporis corpus illud glandoſum evaneſcit, & teſticulus muliebris ad priorem ſtatum reducitur.

XVII. Itaque conſtat hominem fieri in ovo. Nunc quomodo abſolvatur præclarum hoc phænomenon videndum eſt. Ut autem propoſitum noſtrum aſſequamur, quænam ſit natura ovi hic diſquirere conſentaneum videtur. Itaq; avium, ſicut & cæterorum Animalium ova nihil aliud eſſe videntur, præter humores membranis quibusdam peculiaribus involutos, in quibus germen aliquod exiſtit, ex quo producitur animal. Hujus definitionis veritas omnibus manifeſta evadet, qui generationem pulli ex ovo contemplari non dedignabuntur. Hi enim aſſerent, ovum avium albumine & vitello conſtare; vitellus eſt humor ſive liquor flavus albumine craſſior in membrana quadam tenuiſſima contentus, & albumine undique circumcinctus; in ejus ſuperficie duæ chalazæ ſibi invicem diametraliter oppoſitæ collocatæ ſunt, quæ ſecundum Harvæum ſunt nodi ex ſubſtantia membranæ vitellum continentis exurgentes, eamque tenſam detinentes: cicatricula quoque quâpiam vitelli ſuperficies affecta eſt, quæ nihil aliud quàm ovi germen conſtituit; ut incubationis ope manifeſtū fit: quippe ex obſervationibus Haruæi circa cicatricul am illam bulla generatur, humore limpidiſſimo repleta & ſua peculiari membrana circumcincta, in iſta bulla quarto incubationis die punctum ſali-

ens apparet, quod in diaſtole ſeſe conſpiciendum exhibet, in ſyſtole verò omnes ſenſus fugit. Albumen quoq; ovi eſt humor ſua peculiari membrana circumductus, qui primùm in humorem bullam lympidam replentem abit, quẽ humorem colliquamentum nuncupavit Harvæus.

XVIII. Duo illi humores, albumen ſcilicet & vitellus, in omnibus ovis non reperiuntur, quia omnia animalia ovipara non tandiu, dum fiunt, in ſuis ovis commorantur, ut pullus gallinaceus in ſuo commorari ſolet: quapropter vitello ſive craſſiore humore non indigent, qui in alimentum craſſius & ſolidius abeat, ut eo pullus jam robuſtus nutriri poſſit. Neq; etiam opus eſt ut in ovis viviparorum albumen & vitellus exiſtat, quia alimentum ſuum à matre deſumunt, ac proinde vitello in membrana & capacitate ovi contento non indigent, ut robuſta facta eò nutriantur. Quocirca quamvis in veſiculis in teſtium mulierum ſubſtantiâ exiſtentibus, duo humores non reperiantur, concludendum non eſt eas revera non eſſe ova, ex quibus generatur corpus humanum. Quod obiter hic monendum venit.

XIX. Exiſtimamus ergo, veſiculis, de quibus mentio jam toties facta eſt, germen ineſſe ex quo corpus humanum pullulat; quum ſcilicet adveniente aura ſeminali maris ad iſtam pullulationem germen diſponitur; quæ diſpoſitio ovi fæcundatio ſive conceptio vocatur.

XX. Quoniam autem à nullo Authore quod ſciam, in quo conſiſtat conceptio, clarè & diſtinctè explicatum ſit, operæ pretium fore arbitror, ſi quinam ſit hic egregius naturæ effectus aſſequi valeam. Ut autem ſcopum noſtrum aſſequamur, quodnam ſit germẽ illud, quod poſt fœcundationem pullulat, examinandum venit; poſtea quid

quid per adventum auræ ſeminalis huic germini adveniat, ſedulò quoque erit inſpiciendum. Ad primum quod ſpectat, germē illud nihil aliud eſſe quàm corpus animalis formatum exiſtimamus, cujus partes in quiete poſitæ ſunt, & eo modo affectæ, quo in corpore animalis mortuo, nullū detrimentū quoad ſenſibiles partes habente, eas eſſe concipimus: cui in cordis ventriculis ſanguinis effervеſcentia deeſt, ut non ſecus ac aliud animal vita plenum exiſtat. Quocirca jam corpus animalis ex ovo oriundi in germine integrum cum omnibus ſuis partibus continetur, cui nihil aliud deeſt, ut ſeſe conſpiciendum præbeat, quàm ut partes ejus præparato ſucco nutritio apto ad ſenſibilem magnitudinem creſcant.

XXI. Hic enim non opus eſt, ut noſtram ſententiā ulterius explicemus, quia ſatis clarè animo attentè legenti patebit; quamobrem ab ulteriore ejus explicatione ſuperſedendo, rationes quibus nititur in apricum deducā.

XXII. Ac primò quidem ſi conſiderem auram illam ſeminalem eſſe corpus particulis exilibus, tenuibus ſubtilibus & fermentativis conſtans: ovum verò humoribus germine & membranis conſtare, impoſſibile eſt ut adveniente aura ſeminali corpus animale, omnium totius naturæ corporum maximè compoſitum ex commixtione auræ ſeminalis cū humoribus ovi exſurgat, niſi in ovi germine omnes animalis partes quaſi in compendio exiſtant.

XXIII. Secundò aura illa ſeminalis varios motus ſolùm modò in ovo ejusque germine excitare poteſt: jam autem quomodo, quæſo, corpus animale, in cujus conſtructione tanta ſymetria, tantus ordo, tantaq; regularitas obſervatur, à motu confuſo, inordinato, & vario quorundam humorum oriri poterit. Sanè ſi partes totius corporis ani-

malis in ovo jam diſperſæ exiſterent, id eſt, ſitu & unione ſive cohæſione inter ſe carentes ac proinde omninò confuſæ, motus ille in ovo ab aura ſeminali productus confuſionem potius adaugeret, quàm iis tantum ordinem, tantam diſpoſitionem, & adeo regularem inter eas ſitum & connexionem conciliaret, ac poſt generationem animalis habent. Quod quum ita ſit non immeritò corpus animale compendioſè in germine contineri aſſerimus.

XXIV. Tertiò in ſeminibus plantarũ, inter quorum corticem germen recunditur, plantæ illæ, quæ ex iis produci debent, jam compendioſè exiſtunt; ut ſolertiores naturæ ſcrutatores ſe microſcopio conſpexiſſe meminêrunt. Jam autem ſi plantæ in quibus tanta ſymetria ac in corpore animali non obſervatur, beneficio ejuſmodi germinum producuntur, quare corpus animale eodem modo non fiet? Si pyrus ex. gr. fieri ex ſemine non poſſet, niſi in ſemine illo pyrus jam compendioſè exiſtat? quî, quæſo, efficere poteſt, ut pullus gallinaceus ex ovo gallinaceo & non alio ſemper producatur, niſi in eo ovo jam compendioſè contineatur: Idem de ovis è quibus generatur corpus humanum dicendum venit.

XXV. His ſemel poſitis quid ſit conceptio & quænã ſit ovi in teſticulis exiſtentis fœcundatio explicatu perdifficile non erit. Quippe quum ſperma virile in vaginã uterinam aut in uterum effunditur, aura ſeminalis ſtatim exhalatur, & per tubas uteri tunc temporis teſticulis applicatas ad ipſos teſticulos pervenit, eos ſubit, pervadit, & ova in iis exiſtentia penetrat, per totamq; eorum ſubſtantiam diffunditur: ſi autem ex omnibus ovis unum occurrat in cujus germinis corculo humor diſpoſitus ad fermentandũ cum aurâ ſeminali reperiatur, ſtatim incipit iſta efferveſcentia

centia, quæ per producendi corporis vitam durare debet; & tunc mulier concepiſſe ſive ovum fœcundatum fuiſſe dicitur. Fermentatione illâ ſemel in corde inceptâ humores per vaſa inſenſibilia iſtius animalis inſenſibilis circulare incipiunt: hinc circa ovum illud corpus glandoſum informe producitur, quod procul dubio à partibus ex ovo tansſpirantibus oriri ſolet; & quoniam nullæ partes transſpirantes à parte ovi poſteriore, interiorem partem teſticuli ſpectante, in auras abeunt, mirum non eſt ſi in iſta parte corpus illud glandoſum creſcat, donec ovum è teſticulo educet, & in tubam uteri deponat: neq; etiam mirari debemus ſi corpus illud glandoſum dum ovum complectebatur creſcens, poſtquam illud amiſit, ſingulis momentis decrementum patiatur, & tandem evaneſcat; quia ab ovo ſuum alimentum accipiebat; quum autem non amplius ovũ continet, ipſi alimento deficiente, ſenſim & ſine ſenſu etiam deficere & evaneſcere debet.

XXVI. Ovum ita fœcundatum per tubas Fallopianas ad uteri cavitatem pervenit: hîc admodum augetur humoris copia, adeo ut ſub forma bullæ indeſinenter incrementum patiatur; creſcit autem bulla & amplior evadit, quia partes quæ per inſenſilem tranſpirationem ex utero abire ſolent, per ejus membranæ poros tranſeundo, in eam ingrediuntur; ibi propter occurſum humoris ovũ ſive bullam conſtituentis pedem figunt, & partem bullæ conſtituunt. Hinc fit quòd primordium fœtus in omnibus animalibus bullam eſſe obſervaverint plerique inter peritiores Anatomici.

XXVII. Quæ quũ ita ſint, in corculo germinis ſemper præparari credimus humores circulantes; hinc circa ipſum germen fit alia bulla in medio majoris bulllæ exiſtens,

   ſtens,

ſtens, quæ humore lympidiſſimo repletur; membrana verò, quæ humorem illius interioris bullæ continet, amnion conſtituit, & illa quæ totam majorem bullam complectitur, chorion à medicis vocatur. Atque hunc eſſe ortum, tum humornm, tum membranarum fœtum involentium exiſtimamus.

XXVIII. Præterea ex iſta bulla particulis quibusdam tranſpirantibus ſive effluviis continuò exhalatis, generatur placenta uterina, ad quam poſtea vaſa umbilicalia ſeſe extendunt; hæc placentæ generatio fit eodem modo, quo ſuperiùs corpus glandoſum circa ovum fœcundatum in teſticulo generari diximus: partes enim illæ quæ per inſenſibilem tranſpirationem ex ovo ſive bulla abeunt, in uteri fundo condenſantur, & in corpus, quod propter figuram placentam uterinam vocant, concreſcunt.

XXIX. Præparatis humoribus fœtus ſingulis momentis grandior fit, & poſt aliquod temporis ſpatium corculum ipſius ſub forma puncti ſalientis ſeſe conſpiciendum exhibet; quod ſucceſſu temporis cum aliis partibus continuò creſcens de ſe venas & arterias emittit; hinc vaſa umbilicalia ſeſe in humorem primò extendunt, deinde membranas perforantes ad placentam uterinam usque progrediuntur, quam deinde innumeris ramificationibus penetrant, & pervadunt in uſum mox dicendum.

XXX. Fœtus robuſtior factus alimentum viribus ſuis proportionatum requirit, propterea vaſa ſua umbilicalia in placentam emittit, qui in eam ſanguinem afferendo, ejus ſubſtantiam nutriunt & augent, ut ejus corpus craſſius factum majorem copiam chyli à ſanguine materno ſeparet, qui chylus ſub forma lymphæ membranas pertranſit & intra earum cavitatem effunditur; iſto chylo

ore aſſumpto nutritur fœtus, non verò ſanguine materno, ut hactenus exiſtimarunt medici. Nam vaſa umbilicalia in placentam non tranſeunt, ut ex ea ſanguinem fœtui nutriendo convenientem depromant, ſed potius, ut ſanguinem in fœtu præparatum ad eam deferant, ut nutriatur & ad requiſitam magnitudinem perveniat.

XXXI. Atq; hæc eſt hiſtoria generationis corporis humani, quæ propriè loquendo nihil eſt quàm ortis in partibus requiſitis fermentationibus ejus augmentatio: quippe jam totum corpus in germine continetur cum omnibus ſuis partibus, ſed ita exilibus & ſubtilibus ut omnem ſenſuum aciem prorſus fugiant: jam adveniente aura ſeminali accenditur in corde ignis ille vitalis, qui nihil aliud eſt quàm fermentatio & rarefactio humoris per cordis ventriculos tranſeuntis: hinc ſucci nutritii fit præparatio, & humor fermentum ventriculi conſtituens in illa officina cuditur; hinc creſcit fœtus & grandior factus ſeſe conſpiciendum exhibet.

XXXII. Peractâ explicatione productionis corporis hominis, ſupereſt ut de productione illius mentis aliquid dicamus. Itaq; non exiſtimamus mentem humanam produci, eo modo quo corpus oriri ſuperius dictum eſt: quippe quum mens hominis ſit res immaterialis, non extenſa, & ſolùm ſubſtantia cogitans, impoſſibile eſt ut eo modo oriatur ac corpus naturale: nullum germen eſt ex quo originem ſuã trahat, nihil in ſpermate viri, nihil in ovo mulieris exiſtit, quod principium ejus internum conſtituat; quocirca eam à Deo immediatè oriri cenſemus; qui ſibi hanc legem impoſuit, ut quotieſcunq; ordinario naturæ curſu generaretur corpus humanum, mentem humanam ſive ſubſtantiam cogitantem crearet, quam creando illi corpori uniret, ut inde oriatur homo.

XXXIII. Inde colligere licet, corpus ſive generationem corporis eſſe cauſam productionis mentis tantùm occaſionalem; id eſt, eſſe cauſam ſive occaſionem, quæ Deum ad producendam ſive creandam mentem inuitat; non verò eſſe cauſam, quæ mentem producat, vel ex qua mens producatur.

XXXIV. Jam vidimus quænam ſit origo corporis & mentis, quæ ſunt duæ illæ partes ex quibus componitur homo, nunc coronidis loco aliquid de compoſitione ſive unione utriusq; illius partis dicendum eſt. Non exiſtimamus igitur primò mentem corpori unitum iri per mutuum ſuperficierum contactum, quæ unio corporibus ſolùm eſt propria; quia quum anima extenſione careat, ſuperficiem habere nequit, ac proinde non poteſt tangi. Secundò unio mentis cum corpore in mutuo conſenſu voluntatum poſita non eſt, quia iſta unio ſpiritibus ſive ſubſtantiis cogitantibus ſolùm convenire poteſt, ac proinde corpori, utpote voluntate carenti, competere nequit. Sed unio mentis cum corpore in connexione quadam conſiſtit, quæ inter affectiones corporis, hoc eſt, motus, & affectiones mentis, h. e., cogitationes intercedit, qua ad certum corporis motum certa quædam in mente oritur cogitatio, & ad certam quandam cogitationem mentis, certus quidam in corpore oritur motus. Nulla enim alia eſt mentis cum corpore unio, & in ea connexione corporis motuum cum cogitationibus mentis, & mentis cogitationum cum motibus corporis conſiſtit illa unio, quæ hominem conſtituit.

COROLLARIA PRACTICA

Signa quæ ex urinarum inſpectione deſumuntur ſtatum ſanguinis quidem indicant, certa tamen & infallibilia non ſunt.

2. *Omnes febres quæcunq; tandem illæ ſint in turbata ſanguinis mixtione conſiſtunt.*

3. *Quocirca nullum medicamentum febribus curandis aptius exhiberi poteſt, quàm ſudoriferum, quod maſſam ſanguineam agitando ejus mixtionem reſtaurat, & per ambitum corporis fermentum febrile ſanguinem turbans expellit.*

4. *Febres intermittentes à ſucco acri fermentativo ſanguinis mixturam turbante proveniunt; qui propter obſtructionem in aliqua parte factam, in tubulis & canalibus commorando qualitatem acrem adipiſcitur.*

FINIS.